

Samfundsfaglig metode

Det følgende er delt op i to afsnit. Det første handler om de metodiske overvejelser I skal gøre jer, når I laver en synopsis. Det andet afsnit er en oversigt over de centrale begreber i samfundsfaglig teori og metode.

Virkeligheden kan deles op i forskellige delelementer (naturfaglige, humanistiske og samfundsfaglige), som jo kommer til udtryk gennem skolens mange fagudbud (nogle er endda meget optaget af at forstå, hvad virkeligheden overhovedet er...). Det er så blevet besluttet at forståelsen nogle gange kan blive bedre, når de forskellige elementer ikke forstås/beskrives hver for sig, men som en større ”pakke”, i dette tilfælde kulturfagspakken, som samfundsfag er en del af. Men metoden til opnåelsen af viden er overlappende nogen steder (alle fag er fx i en eller anden grad optaget af kildekritik) og forskellig andre steder.

Her vil komme en kort beskrivelse af nogle samfundsfaglige metoder:

- Ønske om en forståelse af samfundsfaglige fænomener/sammenhænge
 - Fx Politiske beslutninger, institutioner, ideologier, menneskers/gruppers motiver, økonomiske sammenhænge (vi inddeler normalt i politologi, sociologi og økonomi).
- Hvordan beskriver/forstår vi så disse sammenhænge
 - Det gør vi kort fortalt via en taksonomi
 - Beskrive/redegøre (basis viden)
 - Analysere/påvise (anvende viden)
 - Diskutere/perspektivere (sætte viden i perspektiv)
 - Fx Hvordan, hvorfor tages specifikke beslutninger, hvem har (bør have) ansvaret for fattigdom er det samfundet eller individet mv.
- Hertil anvendes relevant metode, som *typisk* vil være:
 - Teori og empiri fra pensum (redegørelse)
 - Udleveret materiale (analyse/påvisning)
 - Selvvalgt materiale (perspektivering/diskussion)
 - Det hele skal være bundet op på en samfundsmæssig relevant problemformulering.
 - Fx kriminalitet -> hvorfor bliver man kriminel, hvad kan gøres, igen hvem har ansvaret individ vs samfund etc.

Hvad er god empiri/Teori så????

- Udfordringen er, hvordan opnår man viden om samfundet på en forsvarlig og ”sikker” måde.
- Her er der en lang række videnskabsteoretiske og etiske problemer, fx kan vi jo ikke bare bure folk inde, hvis vi vil vide noget om hvordan folk reagerer på dit eller dat (jævnfør mange psykologiske eksperimenter). I første omgang skal i dog hovedsageligt forholde jer til det empiri/materiale, som allerede er lavet (avisartikler, basismateriale fra grundbøger, tal fra diverse statistikker mv.) I skal udvælge det empiri/materiale, som er relevant ift. jeres problem.
- Men i skal også kunne forholde jer til om materialet er godt/skidt mv. bruge forskelligt materiale fx statistisk materiale (kvantitativt materiale – talbaseret) og interviews med relevante personer (kvalitativt materiale), samt have en forståelse af, hvordan det er lavet, er det ”sikker” viden mv.
- En god teori understøtter og/eller ligger op til debat ift. ens problemformulering. Det kunne fx være Molins model, hvis man er optaget af politiske beslutninger
- Definer dine begreber/modeller/teorier, helt afgørende er definitioner, hvad forstår man fx ved terrorisme, hvad dækker begrebet over.

- Lav komparationer (komparativ metode) med andre lande – forhold som ligner, hvorfor gør man sådan i Danmark, når man gør sådan i Sverige etc., hvad er fordelene/ulempene – ligheder/forskelle af fx et præsidentielt ift. et parlamentarisk system.

Afslutningsvis kan det siges, at den væsentligste metode i samfundsfag C er at være nuanceret – altid beskrive fra flere synsvinkler, så vidt det overhovedet er muligt. Fx hvis man er liberal og socialist, så vil man have et helt forskelligt syn på arbejde mv., det skal i kunne påvise.

Begreber i samfundsfaglig teori og metode:

Teori: et sæt af sammenhængende forestillinger og antagelser, der tjener til at forstå, forklare og evt. manipulere med den foreliggende virkelighed. På c-niveauet har I arbejdet med Giddens teori om det senmoderne samfund, med marxismen, med liberalistisk økonomisk teori.

Komparativ metode: Når forskellige teorier sammenlignes. Men også når andre samfundsforhold sammenlignes, fx forhold i forskellige lande

Empiri: Den del af virkeligheden, der kan erfares.

Empiriske metoder

- 1) Spørgeskemaundersøgelse (kvantitativ metode)
- 2) Interview (kvalitativ metode)
- 3) Observation

Ad 1) Metoden kaldes kvantitativ, fordi man spørger et stort antal mennesker om nogle forhold, der kan kvantificeres, dvs. hvor der foreligger et afgrænset antal svarmuligheder, som derefter kan systematiseres statistisk. I en spørgeskemaundersøgelse søger man efter nogle sammenhænge mellem adfærd/holdning og nogle bagvedliggende faktorer (identifikationsspørgsmål, baggrundsspørgsmål eller baggrundvariable). Disse sidste kunne være klasse, socialgruppe, køn eller alder.

Ad 2) Metoden er kvalitativ, fordi man går i dybden omkring nogle spørgsmål, der kan være mere eller mindre åbne/lukkede eller standardiserede/ikke standardiserede. Man spørger således et færre antal respondenter, men kan få mere præcise og uddybende svar. Og man kan sikre sig, at respondenterne forstår spørgsmålet og at interviewereren forstår svaret.

Ad 3) I denne metode spørger man ikke respondenterne, men iagttager deres adfærd (evt. holdninger). Det forudsætter igen en teori om det iagttagede, idet man ellers ikke ved, hvad man skal kigge efter. Afslutningsvis står en del fortolkningsarbejde tilbage, idet man blandt forskere skal/bør blive enige om, hvad der er set. Metoden er således mere **subjektiv** end den kvantitative metode, der tilstræber større grad af **objektivitet**

Videnskabelighed. Den sikres via

- Validitet. (Betyder troværdighed). Får man det at vide, som man gerne vil vide?
- Reliabilitet? (Betyder pålidelighed) Påvirker spørgsmålene svarene. Er resultaterne stabile over tid?
- Repræsentativitet. Spørger man et tilstrækkeligt antal mennesker, således at undersøgelsen er repræsentativ